

Nr 82.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående reglering av förbrukningen av elektrisk kraft; given Stockholms slott den 25 februari 1949.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft.

GUSTAF.

John Ericsson.

Sammanfattning.

Genom propositionen föreslås en lag om förbrukningen av elektrisk kraft med giltighetstid begränsad till fem år. Lagen är avsedd att ersätta den nuvarande lagen om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas, vilken gäller till och med den 30 juni 1949. Den föreslagna lagen skiljer sig från den nuvarande främst därigenom, att förutsättningen för förordnande om tillämpning av den gällande lagen — nämligen att krig, krigsfara eller av krig föranledda utomordentliga förhållanden skola föreligga — icke bibehållits i den föreslagna lagen samt att under sistnämnda lags giltighetstid riksdagens medverkan icke erfordras vid förordnande om tillämpning av lagen. Den föreslagna lagen avser icke gas.

(Nuvarande lydelse:)

L a g
 om reglering av förbrukningen av
 elektrisk kraft och gas;
 given Stockholms slott den 12 december 1941.

Vi Gustaf etc.
 göra vederligt, att Vi med riksdagen
 funnit gott förordna som följer:

1 §.

Vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga av krig föranledda förhållanden äger Konungen, när riksdagen ej är samlad, förordna att vad i 2—6 §§ stadgas skall äga tillämpning; dock må förordnande som nu sagts ej meddelas med mindre Konungen låtit riksdagskallelse utgå eller riksdagen ändock skall sammanträda inom trettio dagar. Varder ej meddelat förordnande av nästföljande riksdag inom trettio dagar från riksdagens början gillat, skall det samma efter utgången av nämnda tid upphöra att lända till efterrättelse.

Prövas under tid, då riksdagen är samlad, förhållanden vara för handen, som i första stycket sägs, äger Konungen med riksdagens samtycke meddela förordnande som där avses.

2 §.

Därest tillgången på elektrisk kraft ej förslår att tillgodose behovet därav, äger Konungen eller efter Konungens bemyndigande statens

(Föreslagen lydelse:)

F ö r s l a g
 till
L a g
 om reglering av förbrukningen av
 elektrisk kraft.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Därest på grund av bristande tillgång på vattenkraft eller av annan orsak tillgången på elektrisk kraft inom riket under viss tidsperiod kan förutses ej komma att förslå för att tillgodose behovet därav, må reglering av förbrukningen av dylik kraft ske i enlighet med vad i denna lag sägs.

2 §.

Förordnande om åtgärder, som i 1 § avses, meddelas av Konungen samt må innefatta föreskrift såväl om kraftens fördelning mellan för-

(Nuvarande lydelse:)

bränslekommission meddela föreskrift om kraftens fördelning mellan förbrukarna samt om användningen i övrigt av tillgänglig kraft.

Vid meddelande av föreskrift enligt första stycket skall tillses, att behov, vilkas täckande är av särskild betydelse för befolkningen eller produktionen eller eljest för det allmänna, i främsta rummet bliva tillgodosedda.

3 §.

Meddelas föreskrift enligt 2 §, åligger det ägare eller innehavare av sådan anläggning för alstrande eller tillhandahållande av elektrisk kraft (*kraftföretag*), som avses med föreskriften eller som tillhandahåller kraft åt av föreskriften berörda förbrukare, att enligt av bränslekommissionen eller å dess vägnar meddelade anvisningar vidtaga åtgärder till förhindrande i görligaste mån av överträdelse av föreskriften.

4 §.

Förbrukare av elektrisk kraft, som uttager större myckenhet kraft än han enligt meddelad föreskrift äger uttaga, skall där Konungen så förordnar vara skyldig att för den myckenhet kraft, som uttages utöver den enligt föreskriften medgivna, erlægga

(Föreslagen lydelse:)

brukarna som om användningen i övrigt av tillgänglig kraft.

Konungen äger uppdraga åt myndighet, som Konungen bestämmer, att meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av förordnande, som avses i första stycket.

3 §.

Vid meddelandet av föreskrift enligt 2 § skall tillses, att behov, vilkas täckande är av särskild vikt för befolkningen eller produktionen eller eljest för det allmänna, i främsta rummet bliva tillgodosedda.

4 §.

Meddelas föreskrift enligt 2 §, åligger det ägare eller innehavare av sådan anläggning för alstrande eller tillhandahållande av elektrisk kraft (*kraftföretag*), som avses med föreskrift enligt 2 § eller som tillhandahåller kraft åt av dylik föreskrift berörda förbrukare, att enligt anvisningar av Konungen eller myndighet, som i 2 § sägs, vidtaga åtgärder för att i görligaste mån förhindra överträdelse av föreskriften.

5 §.

Förbrukare av elektrisk kraft, som uttager större myckenhet kraft än han enligt föreskrift jämlikt 2 § äger uttaga, skall där Konungen så förordnar vara skyldig att för den myckenhet kraft, som uttages utöver den enligt föreskriften medgivna, erlægga

(Nuvarande lydelse:)

förutom till kraftföretaget utgående avgift en särskild överuttagningsavgift.

Överuttagningsavgift utgår enligt grunder, som Konungen bestämmer, samt tillfaller kronan.

5 §.

Det åligger ägare eller innehavare av kraftföretag att enligt av bränslekommissionen meddelade bestämmelser uppbära och till kommissionen redovisa överuttagningsavgifter för elektrisk kraft som för mycket uttagits från företaget.

Underlåter förbrukare av elektrisk kraft att i föreskriven ordning erlægga överuttagningsavgift, åligger det ägaren eller innehavaren av kraftföretaget att enligt bränslekommissionens anvisningar avstänga förbrukaren från vidare kraftuttag.

6 §.

Vad i 2—5 §§ stadgas angående elektrisk kraft och kraftföretag skall äga motsvarande tillämpning beträffande gas samt anläggning för alstrande eller tillhandahållande av gas (*gasverk*).

7 §.

Har ägare eller innehavare av kraftföretag eller gasverk eller av sådan järnvägs- eller spårvägsanläggning eller industriell eller därmed jämförlig anläggning, vid vilken

(Föreslagen lydelse:)

förutom till kraftföretaget utgående avgift en särskild överuttagningsavgift.

Överuttagningsavgift utgår enligt grunder, som Konungen bestämmer, samt tillfaller kronan.

6 §.

Det åligger ägare eller innehavare av kraftföretag att enligt bestämmelser, som meddelas av Konungen eller myndighet som i 2 § sägs, uppbära och redovisa överuttagningsavgifter för elektrisk kraft, som för mycket uttagits från företaget.

Underlåter förbrukare av elektrisk kraft att i föreskriven ordning erlægga överuttagningsavgift, åligger det ägaren eller innehavaren av kraftföretaget att enligt anvisningar av Konungen eller myndighet som i 2 § sägs avstänga förbrukaren från vidare kraftuttag.

Konungen må, där särskilda skäl därtill föranleda, befria förbrukare från skyldighet att erlægga överuttagningsavgift, som påförts honom.

7 §.

Har ägare eller innehavare av kraftföretag eller av sådan järnvägs- eller spårvägsanläggning eller industriell eller därmed jämförlig anläggning, vid vilken elektrisk kraft an-

(Nuvarande lydelse:)

elektrisk kraft eller gas användes för annat ändamål än för belysning, uppsåtligen eller av grov vårdslöshet åsidosatt beträffande företaget, verket eller anläggningen meddelad föreskrift enligt 2 §, straffes med dagsböter eller fängelse.

Har annan förbrukare av kraft eller gas än i första stycket avses uppsåtligen eller av grov vårdslöshet använt kraft eller gas för annat ändamål än sådant, vartill han enligt meddelad föreskrift ägt använda kraft eller gas, dömes till enahanda straff som i första stycket sägs.

8 §.

Ägare eller innehavare av kraftföretag eller gasverk, som underlåter att fullgöra vad honom åligger enligt 3 eller 5 §, straffes med dagsböter.

Bränslekommissionen må vid vite tillhålla den försumlige att fullgöra åliggande som i första stycket avses.

9 §.

Vad i denna lag är stadgat angående ägare eller innehavare av kraftföretag eller gasverk eller av anläggning, varom i 7 § förmåles, skall, såvitt angår kommunalt kraftföretag eller gasverk eller kommunal anläggning, i stället hava avseende å föreståndaren.

10 §.

Böter och viten, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan.

11 §.

Föreskrift, som meddelats enligt denna lag, skall icke gälla efter den

(Föreslagen lydelse:)

vändes för annat ändamål än för belysning, uppsåtligen eller av grov vårdslöshet åsidosatt beträffande företaget eller anläggningen meddelad föreskrift enligt 2 §, straffes med dagsböter eller fängelse.

Har annan förbrukare av kraft än i första stycket avses uppsåtligen eller av grov vårdslöshet använt kraft för annat ändamål än sådant, vartill han enligt meddelad föreskrift äger använda kraft, dömes till enahanda straff som i första stycket sägs.

8 §.

Underlåter ägare eller innehavare av kraftföretag att fullgöra vad honom åligger enligt 4 eller 6 §, må myndighet, som Konungen bestämmer, vid vite tillhålla den försumlige att fullgöra dylikt åliggande.

9 §.

Vad i denna lag är stadgat angående ägare eller innehavare av kraftföretag eller av anläggning, varom förmåles i 7 §, skall, såvitt angår kommunalt kraftföretag eller kommunal anläggning, i stället hava avseende å föreståndaren.

10 §.

Böter och viten tillfalla kronan.

(Nuvarande lydelse:)

(Föreslagen lydelse:)

tidpunkt, då tillämpning av bestämmelserna i 2—6 §§ upphör. I fråga om skyldighet att erlægga överuttagningsavgift för elektrisk kraft eller gas, som uttagits före nämnda tidpunkt, skola, i den mån Konungen ej annorledes förordnar, lagens bestämmelser fortfarande äga tillämpning.

12 §.

Konungen eller efter Konungens bemyndigande bränslekommissionen äger meddela närmare betämmelser angående tillämpningen av denna lag.

Vad i lagen är stadgat om bränslekommissionen skall, i händelse de på kommissionen ankommande arbetsuppgifterna av Konungen uppdras åt annan myndighet, efter Konungens förordnande gälla beträffande myndighet, varom sist är sagt.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och gäller till och med den 30 juni 1943. Förordnande, som meddelats jämlikt denna lag, skall ej gälla längre än lagen äger giltighet; dock att vad i 11 § stadgas angående överuttagningsavgift skall äga giltighet även därefter. Vad i lagen stadgas i fråga om sådant under tiden för lagens giltighet begånget brott, som i lagen avses, skall äga tillämpning även efter det lagen i övrigt upphört att gälla.

11 §.

Konungen äger meddela närmare föreskrifter angående tillämpningen av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1949 och gäller till och med den 30 juni 1954. Föreskrift, som meddelas med stöd av lagen, skall ej gälla längre än lagen äger giltighet.

Vad i lagen stadgas i fråga om sådant under tiden för lagens giltighet begånget brott, som i lagen avses, skall dock äga tillämpning även efter det lagen i övrigt upphört att gälla. Vad nu sagts skall ock, i den mån Konungen ej annorledes förordnar, äga tillämpning i fråga om skyldighet att erlægga överuttagningsavgift för elektrisk kraft, som uttagits under tid, då föreskrift jämlikt 5 § om dylik avgift varit gällande.

*Utdrag av protokollet över folkhushållningsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 28 januari 1949.*

N ä r v a r a n d e :

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson.

Lagen den 12 december 1941 (nr 925) om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas gäller, enligt lagen den 2 april 1948 (nr 134), till och med den 30 juni 1949. Lagens innehåll framgår av en till detta protokoll fogad bilaga.

Såsom framgår av 1 § i lagen erfordras för att lagens materiella bestämmelser skola träda i tillämpning särskilt förordnande därom. Sådant förordnande må meddelas vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden. Förordnande meddelas av Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke, dock att, när riksdagen ej är samlad, provisoriskt förordnande må meddelas av Kungl. Maj:t ensam.

Sedan 1941 års riksdag enligt skrivelse nr 503 lämnat samtycke, som nyss sagts, har Kungl. Maj:t genom kungörelse den 12 december 1941 (nr 926) förordnat, att ifrågakvarande bestämmelser tillsvidare skola äga tillämpning.

Efter framställning av statens bränslekommission har Kungl. Maj:t den 13 juni 1947 uppdragit åt kommissionen att förbereda genomförandet av en sådan reglering av förbrukningen av elektrisk kraft som avses i förvarande lag ävensom utfärdat kungörelse (nr 250) angående förberedande åtgärder för en sådan reglering. Med stöd av lagen har Kungl. Maj:t vidare utfärdat kungörelser *dels* den 13 april 1945 (nr 117) angående inskränkning av förbrukningen av elektrisk kraft, *dels ock* den 29 augusti 1947 (nr 612) angående reglering av förbrukningen av elektrisk kraft. Med stöd av dessa författningar har bränslekommissionen meddelat föreskrifter om ransoner-
ring av elektrisk kraft och inskränkningar i rätten att förbruka dylik kraft. Dessa föreskrifter voro under vintern 1947—1948 djupt ingripande. Under vintern 1948—1949 har däremot, på grund av den förbättrade kraftsitua-

tionen, någon ransonering icke behövt tillgripas och de inskränkande bestämmelserna i övrigt kunnat göras avsevärt mildare än tidigare.

På därom av Kungl. Maj:t i propositionen nr 301/1948 framställt förslag har riksdagen i skrivelse den 23 november 1948, nr 459, bemyndigat Kungl. Maj:t att, i enlighet med vad i propositionen anförts, medgiva befrielse från skyldighet att erlägga överuttagningsavgift för elektrisk kraft.

I fråga om förbrukningen av gas har Kungl. Maj:t efter framställning av bränslekommissionen den 8 december 1944 *dels* uppdragit åt kommissionen att förbereda genomförandet av sådan reglering av gasförbrukningen, som avses i lagen den 12 december 1941, *dels ock* utfärdat kungörelse (nr 762) angående förberedande åtgärder för dylik reglering. Kungörelsen är allttjämt gällande, men förbrukningen av gas är fri.

I skrivelse den 28 december 1948 har *bränslekommissionen* gjort framställning om förlängning av ifrågavarande lag. Kommissionen framhåller inledningsvis, att kommissionen redan föregående år gjort gällande den uppfattningen, att risken för att konsumtionsbegränsande åtgärder måste vidtagas inom kraftförsörjningsområdet vore betydande. Denna kommissionens uppfattning hade hittills visat sig i stort sett riktig. Efter kommissionens tidigare uttalande hade nya betydande förseningar i generatorleveranserna inträtt, vilket medförde, att balans mellan kraftförbrukning och krafttillgång icke beräknades uppnås förrän ett par år in på 1950-talet. givetvis under förutsättning att den industriella expansionen fortsatte.

Kommissionen fortsätter:

Huvuddelen av den elektriska kraften förbrukas av storindustrin och där närmast inom järn- och metallindustrin, cellulosaindustrin samt den elektrokemiska och elektrotermiska industrien. Med hänsyn till önskvärdeheten av en ökad export av kvalitetsstål samtidigt med en minskad import av handelsfärdigt järn är det sannolikt, att järn- och metallindustrin och därmed även den elektrotermiska industrien kraftigt kommer att öka sitt behov av elektrisk energi. Inom cellulosaindustrin strävar man efter en allt längre gående förädling av råvaran, vilket medför ett väsentligt ökat elkraftbehov. Den elektrokemiska industrien kommer — bl. a. beroende på den snabba tekniska utvecklingen — att kraftigt öka sin förbrukning av elektrisk energi. Nu gjorda antaganden bekräftas av en undersökning av storindustriens framtida elförbrukning, som gjorts av centrala driftledningen.

Kommissionen framhåller vidare, att kommissionen i sin tidigare framställning väl förutsett, att behov föreläge av beredskapsbestämmelser för reglering av förbrukningen av elektrisk kraft fram till och med vintern 1950—51, men att kommissionen då likväl icke velat föreslå förlängning av lagen med mera än ett år i sänder. Dagens läge vore emellertid väsentligt sämre, och det syntes riktigare, att lagen nu förlängdes för en längre tidsperiod, förslagsvis fem år. Som särskilt skäl för en förlängning utöver ett år talade de svårigheter, som uppkomme för kraftleverantörerna vid

tecknande av nya kraftabonnemang, vilka svårigheter finge ökad betydelse, ju längre den förutsedda kraftbristperioden bedömdes räcka. Kommissionen anför vidare härom:

Möjligheten att svårigheter för fullgörande av tecknade kraftabonnemang kunna inträda måste nämligen för kraftleverantörerna verka så att de tvingas att bli återhållsamma vid tecknande av nya kraftkontrakt. Dessa gälla i regel en tidsperiod av åtminstone 5 år. Kraftleverantören löper ju avsevärd risk att icke kunna effektuera sina leveranser och måste därför skydda sig. Antingen måste han då i viss utsträckning underlåta att överhuvudtaget teckna kontrakt eller också nödgas han vid kontraktering, om sådan sker i full utsträckning, införa en bestämmelse i kontraktet att leveransens omfattning kan minskas, om hans krafttillgångar skulle bli otillräckliga. Innebörden härav är alltså, att kraftleverantören måste förbehålla sig rätten att — i händelse av bristande krafttillgångar — själv vidtaga en kraftransonering för sina abonnenter, om icke lagstiftningen ger myndigheterna möjligheter till en allmän kraftransonering. Bränslekommissionen anser det vara synnerligen olyckligt, om de enskilda kraftleverantörerna var för sig skulle behöva vidtaga konsumtionsbegränsande åtgärder i proportion till storleken av den egna kraftbristen. Landets kraftförsörjning är ju så ordnad, att praktiskt taget samtliga kraftstationer äro förbundna med varandra, och det skulle då verka ytterst orättvist, om en landsända skulle få finna sig i konsumtionsminskning, under det att en annan kunde utvecklas som vanligt.

De nu påpekade olägenheterna ha beaktats av landets kraftföretag. Bland annat har vattenfallsstyrelsen i cirkulärskrivelse till sina kraftabonnenter den 16 november 1948 uttalat följande. Mot slutet av 1946 hade det blivit klart, att nya vattenkraftutbyggnader icke skulle hinna bli färdiga i den takt, som vattenfallsstyrelsen önskade och som motsvarade den väntade stegringen av anspråken på kraft. En väsentlig orsak hade varit leveransförse-ningar för de stora maskinaggregaten. Styrelsen kunde under sådana förhållanden icke fortsätta att kontraktera kraftabonnemang med ovillkorlig leveransskyldighet. Å andra sidan vore det önskvärt, att kraftförsörjningen skulle pågå så ostört som möjligt, bland annat därför att det fallet icke vore uteslutet, att gynnsamma nederbördsförhållanden eller minskning av kraftbehoven skulle eliminera svårigheterna eller begränsa dem till kortare perioder. Den utvägen hade därför valts, att kontrakten utformades som vanligt med blott den kompletteringen, att styrelsen förbehölle sig rätt att avkoppla de delar av abonnemangen, som tillkommit efter 1946. Av praktiska skäl hade härvid de minsta leveranserna undantagits. Avkopplingsrätten hade hittills icke begagnats. Under förra vinterns av exceptionell torra förvärrade förhållanden hade den erforderliga förbrukningsbegränsningen åstadkommits medelst allmän statlig ransonering. Vattenfallsstyrelsens inställning vore, att det även i fortsättningen vore lämpligast att söka klara svårigheterna på det sättet. I enlighet därmed hade styrelsen i höstens anslags-skrivelse till Kungl. Maj:t framhållit vikten av att den lag, som låge till grund för statliga ingripanden, förlängdes och det icke endast som under senaste tiden för ett år i taget utan för en flerårsperiod, så att kraftindustrien kunde basera sin planering på dess förefintlighet.

Ytterligare anför kommissionen, att även om man med visst fog kunde hävda, att de nuvarande svårigheterna indirekt vore en följd av andra världskriget, detta förhållande syntes bliva allt mindre påtagligt. Därför

borde övervägas, om icke den i lagen givna motiveringen för dess tillämpning borde ändras därhän, att lagen skulle kunna sättas i tillämpning — förutom vid krig eller krigsfara — vid utomordentliga försörjningssvårigheter.

Slutligen framhåller kommissionen, att med nu rådande försörjningsförhållanden behov knappast längre förelåge av en lagstiftning för reglering av förbrukningen av gas. Det syntes sålunda, som om vid en förlängning av lagen förlängningen icke skulle behöva omfatta gasregleringen.

Kommissionen hemställer därför, att giltighetstiden av ifrågavarande lag utsträcker till och med den 30 juni 1954, att motiveringen för lagen ändras så, att lagen skall kunna tillämpas även vid försörjningssvårigheter, som icke äro föranledda av krig eller krigsfara, samt att, därest Kungl. Maj:t så finner lämpligt, lagens förlängning bestämmes att omfatta endast regleringen av elektrisk kraft.

Vattenfallsstyrelsen har i yttrande över bränslekommissionens framställning vitsordat riktigheten av vad däri anförts samt framhållit, att styrelsen ansåge ofrånkomligt, att synnerligen stora besvärligheter finge förutses för kraftförsörjningen under de närmaste vintrarna. Enligt styrelsens mening vore det nödvändigt, att möjligheter skapades att genom en allmän statlig kraftransonering lösa de svårigheter, som kunde uppkomma under dessa år. Det framstode därvid såsom synnerligen angeläget, att den hittills gällande lagen om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft förlängdes för en flerårsperiod. Den av kommissionen föreslagna tiden om fem år syntes lämplig.

Föredraganden. Nu gällande lag om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas upphör att gälla den 30 juni 1949.

Av det förut anförda framgår, att bränslekommissionen icke längre anser en beredskapslagstiftning av ifrågavarande slag för gas behöfelig. Till denna uppfattning kan jag ansluta mig.

Vad åter angår den elektriska kraften ha såväl vattenfallsstyrelsen som bränslekommissionen uttalat sig för en förlängning av lagen. Som skäl härför anföres, att genom de senaste årens kraftiga industriella expansion risk föreligger för att efterfrågan på elektrisk kraft kommer att överstiga tillgången, särskilt i tider av dålig vattentillgång. Dessa farhågor ha under det senast förflutna året ytterligare accentuerats därigenom, att utbyggnadet av kraftverken på grund av materialsvårigheter avsevärt försenats. Denna risk beräknas komma att kvarstå åtminstone ett par år in på 1950-talet. Om på grund härav en begränsning av kraftförbrukningen blir nödvändig, torde det vara lämpligare att genomföra en sådan med stöd av föreskrifter från statsmakternas sida än genom åtgöranden av kraftleverantörerna. För kraftleverantörerna är det av väsentlig vikt vid uppgörande av kraftleveranskontrakt, att det finnes en lagstiftning, som åtminstone under viss tid framåt ger möjlighet till sådana regleringsåtgärder. På grund

härav hemställa myndigheterna om en femårig förlängning av gällande beredskapslagstiftning, i vad den angår elektrisk kraft.

De anförda skälen synas mig klart giva vid handen, att behov av fortsatt beredskapslagstiftning beträffande elektrisk kraft föreligger. Såsom framhållits av bränslekommissionen, kan det emellertid knappast anses riktigt att — åtminstone för en flerårig period framåt — beteckna de omständigheter, som nu kunna antagas motivera åtgärder av ifrågavarande slag, såsom av krig föranledda utomordentliga förhållanden. Det synes därför lämpligare att i fortsättningen icke göra lagens tillämpning beroende av sådana villkor utan i stället låta lagen under viss tid framåt giva Kungl. Maj:t befogenhet att utfärda bestämmelser om förbrukningen av elektrisk kraft, om situationen blir sådan, att behov av dylika bestämmelser uppenbarligen föreligger.

Jag finner därför lämpligt, att den nu gällande lagen om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas ersättes med en ny lag om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft, vilken erhåller begränsad giltighetstid. Beträffande längden av denna tid ha vattenfallsstyrelsen och bränslekommissionen föreslagit, att lagen skulle gälla till och med den 30 juni 1954. Då de skäl, som anförts till stöd för förslaget, synas bärande, instämmer jag härutinnan.

Förslag till lag, som nu sagts, har utarbetats inom folkhushållningsdepartementet. Förslaget bygger i allt väsentligt på den tidigare lagen. Bestämelsen om särskilt förordnande för att lagens materiella bestämmelser skola träda i tillämpning har dock borttagits. Beträffande den föreslagna lagens innehåll i övrigt må anmärkas, att bränslekommissionen icke, såsom i den gamla lagen, angivits som den myndighet, som i första hand skall under Kungl. Maj:t handha tillämpningen av lagen, utan denna uppgift har angivits skola tillkomma myndighet, som Kungl. Maj:t bestämmer. Det är nämligen sannolikt, att bränslekommissionens verksamhet upphört innan lagens giltighetstid utgår. Vidare bör anmärkas, att enligt lagförslaget Kungl. Maj:t uttryckligen erhållit befogenhet att i särskilda fall medgiva befrielse från skyldighet att erlägga överuttagningsavgift. Bemyndigande härtill har Kungl. Maj:t nu erhållit genom särskilt beslut av riksdagen.

Föredraganden hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över omförmälda, inom folkhushållningsdepartementet upprättade förslag till *lag om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft*, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Curt Nordwall.

(Nuvarande lydelse:)

L a g**om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas;**

given Stockholms slott den 12 december 1941.

Vi Gustaf etc.

göra vederligt, att Vi med riksdagen funnit gott förordna som följer:

1 §.

Vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga av krig föranledda förhållanden äger Konungen, när riksdagen ej är samlad, förordna att vad i 2—6 §§ stadgas skall äga tillämpning; dock må förordnande som nu sagts ej meddelas med mindre Konungen låtit riksdagskallelse utgå eller riksdagen ändock skall sammanträda inom trettio dagar. Varder ej meddelat förordnande av nästföljande riksdag inom trettio dagar från riksdagens början gillat, skall detsamma efter utgången av nämnda tid upphöra att lända till efterrättelse.

Prövas under tid, då riksdagen är samlad, förhållanden vara för handen, som i första stycket sägs, äger Konungen med riksdagens samtycke meddela förordnande som där avses.

2 §.

Därest tillgången på elektrisk kraft ej förslår att tillgodose behovet därav, äger Konungen eller efter Konungens bemyndigande statens bränslekommission meddela föreskrift om kraftens fördelning mellan

(Föreslagen lydelse:)

Förslag

till

L a g**om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft.**

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Därest på grund av bristande tillgång på vattenkraft eller av annan orsak tillgången på elektrisk kraft inom riket under viss tidsperiod kan förutses ej komma att förslå för att tillgodose behovet därav, må reglering av förbrukningen av dylik kraft ske i enlighet med vad i denna lag sägs.

2 §.

Förordnande om åtgärder, som i 1 § avses, meddelas av Konungen samt må innefatta föreskrift såväl om kraftens fördelning mellan förbrukarna som om användningen i övrigt av tillgänglig kraft.

(Nuvarande lydelse:)

förbrukarna samt om användningen i övrigt av tillgänglig kraft.

Vid meddelande av föreskrift enligt första stycket skall tillses, att behov, vilkas täckande är av särskild betydelse för befolkningen eller produktionen eller eljest för det allmänna, i främsta rummet bliva tillgodosedda.

3 §.

Meddelas föreskrift enligt 2 §, åligger det ägare eller innehavare av sådan anläggning för alstrande eller tillhandahållande av elektrisk kraft (*kraftföretag*), som avses med föreskriften eller som tillhandahåller kraft åt av föreskriften berörda förbrukare, att enligt av bränslekommissionen eller å dess vägnar meddelade anvisningar vidtaga åtgärder till förhindrande i görligaste mån av överträdelser av föreskriften.

4 §.

Förbrukare av elektrisk kraft, som uttager större myckenhet kraft än han enligt meddelad föreskrift äger uttaga, skall där Konungen så förordnar vara skyldig att för den myckenhet kraft, som uttages utöver den enligt föreskriften medgivna, erlägga förutom till kraftföretaget utgående avgift en särskild överuttagningsavgift.

(Föreslagen lydelse:)

Konungen äger uppdraga åt myndighet, som Konungen bestämmer, att meddela närmare bestämmelser om tillämpningen av föreskrift, som avses i första stycket.

3 §.

Vid meddelandet av föreskrift enligt 2 § skall tillses, att behov, vilkas täckande är av särskild vikt för befolkningen eller produktionen eller eljest för det allmänna, i främsta rummet bliva tillgodosedda.

4 §.

Ägare eller innehavare av sådan anläggning för elektrisk kraft, som avses med föreskrift enligt 2 § eller som tillhandahåller kraft åt av dylik föreskrift berörda förbrukare, är pliktig att enligt anvisningar av Konungen eller myndighet, som i 2 § andra stycket sägs, vidtaga åtgärder för att i görligaste mån förhindra överträdelser av föreskriften.

5 §.

Förbrukare av elektrisk kraft, som uttager större myckenhet kraft än han enligt föreskrift jämligt 2 § äger uttaga, skall där Konungen så förordnar vara skyldig att för den myckenhet kraft, som uttages utöver den enligt föreskriften medgivna, erlägga förutom till kraftföretaget utgående avgift en särskild överuttagningsavgift.

(Nuvarande lydelse:)

Överuttagningsavgift utgår enligt grunder, som Konungen bestämmer, samt tillfaller kronan.

5 §.

Det åligger ägare eller innehavare av kraftföretag att enligt av bränslekommissionen meddelade bestämmelser uppbära och till kommissionen redovisa överuttagningsavgifter för elektrisk kraft som för mycket uttagits från företaget.

Underlåter förbrukare av elektrisk kraft att i föreskriven ordning erlægga överuttagningsavgift, åligger det ägaren eller innehavaren av kraftföretaget att enligt bränslekommissionens anvisningar avstänga förbrukaren från vidare kraftuttag.

6 §.

Vad i 2—5 §§ stadgas angående elektrisk kraft och kraftföretag skall äga motsvarande tillämpning beträffande gas samt anläggning för alstrande eller tillhandahållande av gas (*gasverk*).

7 §.

Har ägare eller innehavare av kraftföretag eller gasverk eller av sådan järnvägs- eller spårvägsanläggning eller industriell eller därmed jämförlig anläggning, vid vilken elektrisk kraft eller gas användes för annat ändamål än för belys-

(Föreslagen lydelse:)

Överuttagningsavgift utgår enligt grunder, som Konungen bestämmer, samt tillfaller kronan.

6 §.

Det åligger ägare eller innehavare av kraftföretag att enligt bestämmelser, som meddelas av Konungen eller myndighet som i 2 § sägs, uppbära och redovisa överuttagningsavgifter för elektrisk kraft, som för mycket uttagits från företaget.

Underlåter förbrukare av elektrisk kraft att i föreskriven ordning erlægga överuttagningsavgift, åligger det ägaren eller innehavaren av kraftföretaget att enligt anvisningar av Konungen eller myndighet som i 2 § sägs avstänga förbrukaren från vidare kraftuttag.

Konungen må, där särskilda skäl därtill föranleda, befria förbrukare från skyldighet att erlægga överuttagningsavgift, som påförts honom.

7 §.

Har ägare eller innehavare av kraftföretag eller av sådan järnvägs- eller spårvägsanläggning eller industriell eller därmed jämförlig anläggning, vid vilken elektrisk kraft användes för annat ändamål än för belysning, uppsåtligen eller av grov

(Nuvarande lydelse:)

ning, uppsåtligen eller av grov vårdslöshet åsidosatt beträffande företaget, verket eller anläggningen meddelad föreskrift enligt 2 §, straffes med dagsböter eller fängelse.

Har annan förbrukare av kraft eller gas än i första stycket avses uppsåtligen eller av grov vårdslöshet använt kraft eller gas för annat ändamål än sådant, vartill han enligt meddelad föreskrift ägt använda kraft eller gas, dömes till enahanda straff som i första stycket sägs.

8 §.

Ägare eller innehavare av kraftföretag eller gasverk, som underlåter att fullgöra vad honom åligger enligt 3 eller 5 §, straffes med dagsböter.

Bränslekommissionen må vid vite tillhålla den försumlige att fullgöra åliggande som i första stycket avses.

9 §.

Vad i denna lag är stadgat angående ägare eller innehavare av kraftföretag eller gasverk eller av anläggning, varom i 7 § förmäles, skall, såvitt angår kommunalt kraftföretag eller gasverk eller kommunal anläggning, i stället hava avseende å föreståndaren.

10 §.

Böter och viten, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan.

11 §.

Föreskrift, som meddelats enligt denna lag, skall icke gälla efter den tidpunkt, då tillämpning av bestämmelserna i 2—6 §§ upphör. I fråga

(Föreslagen lydelse:)

vårdslöshet åsidosatt beträffande företaget eller anläggningen meddelad föreskrift enligt 2 §, straffes med dagsböter eller fängelse.

Har annan förbrukare av kraft än i första stycket avses uppsåtligen eller av grov vårdslöshet använt kraft för annat ändamål än sådant, vartill han enligt meddelad föreskrift äger använda kraft, dömes till enahanda straff som i första stycket sägs.

8 §.

Ägare eller innehavare av kraftföretag, som underlåter att fullgöra vad honom åligger enligt 4 eller 6 §, straffes med dagsböter.

Myndighet, som Konungen bestämmer, må vid vite tillhålla den försumlige att fullgöra åliggande som i första stycket avses.

9 §.

Vad i denna lag är stadgat angående ägare eller innehavare av kraftföretag eller av anläggning, varom förmäles i 7 §, skall, såvitt angår kommunalt kraftföretag eller kommunal anläggning, i stället hava avseende å föreståndaren.

10 §.

Böter och viten tillfalla kronan.

(Nuvarande lydelse:)

om skyldighet att erlægga överuttagningsavgift för elektrisk kraft eller gas, som uttagits före nämnda tidpunkt, skola, i den mån Konungen ej annorledes förordnar, lagens bestämmelser fortfarande äga tillämpning.

12 §.

Konungen eller efter Konungens bemyndigande bränslekommissionen äger meddela närmare bestämmelser angående tillämpningen av denna lag.

Vad i lagen är stadgat om bränslekommissionen skall, i händelse de på kommissionen ankommande arbetsuppgifterna av Konungen uppdras åt annan myndighet, efter Konungens förordnande gälla beträffande myndighet, varom sist är sagt.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och gäller till och med den 30 juni 1943. Förordnande, som meddelats jämlikt denna lag, skall ej gälla längre än lagen äger giltighet; dock att vad i 11 § stadgas angående överuttagningsavgift skall äga giltighet även därefter. Vad i lagen stadgas i fråga om sådant under tiden för lagens giltighet begånget brott, som i lagen avses, skall äga tillämpning även efter det i lagen i övrigt upphört att gälla.

(Föreslagen lydelse:)

11 §.

Konungen äger meddela närmare föreskrifter angående tillämpningen av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1949 och gäller till och med den 30 juni 1954. Föreskrift, som meddelas med stöd av lagen, skall ej gälla längre än lagen äger giltighet.

Vad i lagen stadgas i fråga om sådant under tiden för lagens giltighet begånget brott, som i lagen avses, skall dock äga tillämpning även efter det lagen i övrigt upphört att gälla. Vad nu sagts skall ock, i den mån Konungen ej annorledes förordnar, äga tillämpning i fråga om skyldighet att erlægga överuttagningsavgift för elektrisk kraft, som uttagits under tid, då föreskrift jämlikt 5 § om dylik avgift varit gällande.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 23 februari 1949.

Närvarande:

justitieråden GEIJER,
DAHLMAN,
LECH,
regeringsrådet QUENSEL.

Enligt lagrådet den 11 februari 1949 tillhandakommet utdrag av protokoll över folkhushållningsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 28 januari 1949, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av byråchefen för lagärenden i folkhushållningsdepartementet, hovrättsrådet E. W. Z. Göransson.

Förslaget föranledde följande yttranden av lagrådets ledamöter.

Justitieråden Geijer, Dahlman och Lech:

Den föreslagna lagstiftningen är av beredskapskaraktär, avsedd att under ytterligare fem år, då tillgången på elektrisk kraft inom riket beräknas komma att understiga behovet, skapa möjlighet att fortfarande upprätthålla en reglering av förbrukningen av elektrisk kraft. Med hänsyn till att lagen sålunda har karaktär av en provisorisk kristidslagstiftning anse vi oss kunna lämna förslaget utan erinran.

Regeringsrådet Quensel:

Genom de avvikelser från den gällande regleringslagen, som nu föreslagits, skulle lagstiftningen i ämnet erhålla en väsentligen ny karaktär. Förslaget bör också bedömas med hänsyn härtill och icke i någon mån betraktas som förlängning av giltighetstiden för redan godkända regler.

Då, såsom för närvarande, statlig ransonering av elektriska kraften kan tillgripas endast under krig eller krigsfara eller utomordentliga av krig föranledda förhållanden, blir åtgärden, liksom annan krigstidsransonering, motiverad av ofrånkomliga krav, grundade i folkförsörjnings- och kanske även krigsberedskapsbehov, för vilka vanliga rättsgrundsatser kunna få tåla jämkning.

Enligt förslaget däremot skulle befrielse från åtagna förpliktelser -- eller rättare sagt skyldighet att icke uppfylla dem -- kunna inträda utan något samband med krig. Den föreslagna lagtexten begränsar över huvud icke de skäl, som skulle kunna föranleda ransonering, annorledes än så, att behovet skall kunna förutses komma att överstiga tillgången inom riket. Genom att prövningen lagts i Konungens hand vinnes visserligen att man äger förutsätta, att åtgärden skulle tillgripas, endast om den stode i överensstämmelse med de skäl som föranlett förslaget. Men huruvida dessa äro tillräckliga för så stora ingrepp i välförvärvade rättigheter, som här avses, må ifrågasättas. Vad som åberopats är nämligen mindre att det kan väntas bli omöjligt för kraftleverantörerna att fullgöra sina redan uppkomna förpliktelser än att de med hänsyn till dessa skulle kunna bli tvungna att visa återhållsamhet vid tecknande av nya kontrakt; de skulle icke kunna riskera att åtaga sig nya leveranser i obegränsad utsträckning utan att därvid förbehålla sig rätt att själva minska dessa leveranser och alltså företaga ett slags privat ransonering inom avtalens egen ram. Frågan blir, huruvida lagstiftaren bör tillstämja att de, som äga rätt till leverans, nödgas utan gottgörelse vidkännas inskränkning i sin rätt för att nytillkommande abonnenter må få större tilldelning än den, vartill de eljest skulle kunna förvärva rätt.

Det är möjligt att det här ytterst gäller så betydande allmänna intressen, att ej ens under fredstid grundsatsen om respekt för välförvärvade rättigheter kan upprätthållas. Rättigheterna avse ju sådana landets tillgångar, vilka icke utan skada för näringslivets utveckling kunna reserveras för vissa företag eller ändamål. Med det i 1 § använda uttrycket, att tillgången ej förslår för behovet, skulle då få förstås icke blott att efterfrågan är större än tillgången utan även att det allmänna har behov av att nya företag få del i krafttillgången. Men även i detta fall synes dock all möjlig hänsyn höra visas anspråken att få njuta skydd för sin rätt, särskilt när denna uppkommit, innan man hade anledning räkna med en sådan fredstidsransonering, varom nu är fråga. Det kan därför ifrågasättas, huruvida icke gottgörelse för intrång eller förlust borde utgå till innehavare av dylik äldre rätt eller om icke staten borde utöva kontroll över nya upplåtelser, som kunna framkalla eller förstora ransoneringsbehovet. Sker intetdera, synes åtminstone vid ransoneringen böra tagas någon hänsyn till om rättigheten upplåtits före eller efter lagens tillkomst eller fråga kanske är om konkurrens mellan dem, som äga rätt, och dem, som blott önska förvärva sådan. Den enda ledning för utarbetande av ransoneringsgrunderna, som förslaget innehåller, är emellertid den i 3 § gjorda anvisningen, som väl i och för sig är riktig men knappast tillräcklig i betraktande av ransoneringens innebörd.

Att beträffande hushållsförbrukning de vid förra ransoneringen 1947—48 tillämpade principerna ej obetingat böra följas, synes erfarenheten lärt. Då togs icke tillräcklig hänsyn till att normalförbrukningen under tid före ran-

soneringen i vissa fall kunde motsvara ett minimibehov, i andra innebära ett avsevärt slöseri.

Skall den närmare tillämpningen av lagen överlämnas åt underordnad administrativ myndighet och denna i de enskilda fallen bestämma vars och ens tilldelning, måste besluten naturligtvis få överklagas hos Konungen.

Beträffande påföljderna för överträdelse av ransoneringsbestämmelserna torde böra anges, huruvida dessa påföljder må inträda redan vid underlåtenhet att omedelbart ställa sig första instansens beslut till efterrättelse eller kunna tillämpas endast å förseelser mot lagakraftägande beslut.

Den allmänna påföljden för uttagande av för stor myckenhet kraft, överuttagningsavgiften, har i mycket karaktär av böter men regleras ej närmare i lagtexten. Hur denna straffavgift skulle komma att bestämmas, är således ovisst. Måhända måste den variera för att dels icke i normala fall bli för sträng dels alltid verka effektiv. Skulle en eller annan konsument föredraga att betala avgiften framför att minska kraftförbrukningen, framstode det som en verklig brist i förslaget att icke avstängning från vidare kraftuttag upptagits som medel mot beständig överuttagning utan blott som medel att framtvinga betalning. Att där avstängning skall ske, det dock icke nödvändigtvis behöver vara för hela den tid, som återstår under ransoneringen, torde måhända avsetts men framgår ej tydligt av lagtexten.

Om medlen mot överuttagning kunna bli för svaga, synes å andra sidan anmärkningsvärt strängt, att frihetsstraff skulle ingå i latituden, om enskild förbrukare uppsåtligen eller av grov vårdslöshet använt kraft för annat ändamål än tillåtet sådant. Även för detta fall torde avstängning under längre eller kortare tid kunna vara lämplig, och det må ifrågasättas, om icke dylik påföljd, eventuellt kompletterad med särskild straffavgift och vid grövre uppsåtlig förseelse dagsböter, vore tillräcklig. De stränga straffsanktioner, som under krigstid kunna vara erforderliga, torde icke utan vidare böra överföras till de för fredstid avsedda författningarna med närbesläktat innehåll.

Slutligen må erinras att de i 8 § efter förebild i den gällande lagen upptagna medlen att tvinga till efterlevnad av vissa bestämmelser, nämligen dels dagsböter, dels ock vite, icke torde böra förekomma vid sidan av varandra, så att för en och samma försummelse kan ådömas dagsböter och utdömas vite. Ett sådant system har lagstiftaren i allmänhet icke godkänt, och om också i en del kristidsförfattningar principen att straff utesluter vite av förevarande slag icke upprätthållits, torde den dock kunna anses välgrundad och någon avvikelse i detta fall icke vara av behovet påkallad.

Ur protokollet:

Bengt Larson.

*Utdrag av protokollet över folkhushållningsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 25 februari 1949.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson, lagrådets den 23 februari 1949 avgivna utlåtande över det den 28 januari 1949 till lagrådet remitterade förslaget till *lag om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft*.

Efter förmälan, att förslaget i lagrådets utlåtande lämnats utan erinran av tre av lagrådets ledamöter men att den återstående ledamoten haft vissa anmärkningar att göra, anför föredraganden i anledning av dessa anmärkningar följande:

Till en början bör understrykas, att ifrågavarande lag är avsedd att tillämpas endast i kritiska situationer, betingade av att tillgången på elektrisk kraft förutses bli så knapp, att en elektricitetsransonering måste företagas eller eventuellt andra restriktioner beträffande kraftförbrukningen genomföras. Även om man vid utformandet av en reglering av ifrågavarande slag alltid måste eftersträva att i så ringa grad som möjligt göra intrång i bestående rättsförhållanden, kommer det i många fall icke att kunna undvikas, att en kraftförbrukare icke kan få ut den kvantitet elektrisk kraft, vartill han är berättigad enligt avtal. Det enskilda intresset måste här få vika för samhällsintresset. Detta kan kräva, att en kraftförbrukare med ett relativt nytt kraftleveranskontrakt blir bättre tillgodosedd än en förbrukare med äldre kontrakt, nämligen om kraften i förra fallet skall användas till ändamål, som ur samhällets synpunkt äro särskilt viktiga. På grund av lagstiftningens speciella karaktär synes det icke lämpligt att i lagen införa särskilda regler om ersättning för förlust, som en kraftförbrukare kan vållas genom att han icke kan utfå den kvantitet elektrisk kraft, vartill han kontraktsevenligt är berättigad. Icke heller kan jag förordna en fortlöpande kontroll av nya upplåtelser av elektrisk kraft, som kunna framkalla eller förstora ransoneringsbehovet. Den närmare utformningen av en elektricitetsransonering torde icke böra i lagen regleras närmare än som skett.

Beträffande 8 § i förslaget får jag föreslå, att straffbestämmelsen i första stycket borttages, varigenom alltså en underlåtenhet av här ifrågavarande slag icke kommer att medföra annan påföljd än att vederbörande myndighet kan förelägga vite, som sedermera vid fortsatt underlåtenhet utdömes av allmän domstol. Straffbestämmelsen torde nämligen i de fall, varom här är fråga, icke vara effektiv. Rättssäkerheten synes vara tillräckligt tillgodosedd därigenom att beslutet om vitesföreläggandet givetvis skall kunna överklagas hos Kungl. Maj:t i regeringsrätten samt genom att utdömandet av vitet är en domstolsfråga.

Vad återstoden av de framställda anmärkningarna angår finner jag — med hänsyn till att det remitterade förslaget i dessa hänseenden överensstämmer med den nu gällande lagen samt lagrådets övriga ledamöter ej funnit skäl till erinran mot förslaget — mig icke böra förorda ändring i det remitterade förslaget.

I förslaget har härutöver vidtagits vissa redaktionella jämkningar.

Föredraganden hemställer härefter,

att Kungl. Maj:t måtte jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga det i enlighet med vad ovan anförts ändrade förslaget till *lag om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft*.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ingvar J:son Rörs.

Ur protokollet:
